

Hier lees je alles
over onze feesten
en vieringen door
het jaar heen.

De Sterrenzanger

Daar krijg je zin in leren.

Inhoudsopgave

Inleiding	3	
Sint Michaël	4	
Sint Maarten	7	
Advent	9	
Sint Nicolaas	12	
Kerstfeest	14	
Driekoningen	16	
Maria Lichtmis	18	
Verkleedfeest (Carnaval)		19
Palmpasen	21	
Pasen	23	
Pinksteren	25	
Sint Jan	26	
Colofon	28	

Inleiding

De jaarfeesten spelen binnen het vrije school onderwijs een belangrijke rol. Deze feesten zijn een samensmelting van zowel voorchristelijke als christelijke elementen. Daarbij zijn ze gekoppeld aan het ritme van de seizoenen, de stand van de zon en de maan en het leven in de natuur.

Het vieren van de jaarfeesten helpt de kinderen het ritme van het jaar mee te beleven. Sommige feesten worden gevierd in de klas, andere met de hele school.

Meestal staat er in iedere klas een seizoenstafel.

Op de seizoenstafel wordt uitgebeeld wat er

buiten in de natuur gebeurt en welk jaarfeest we gaan vieren. Daarvoor is de tafel aangekleed met kleurige doeken die passen bij het seizoen. Een paar mooie stenen, een stronk, een kaart en wat bloemen of takken van het seizoen maken de tafel verder af. De tafel wordt verder aangekleed met seizoenspoppetjes, bijvoorbeeld moeder Aarde, de wortelkindjes, de bloemenkindjes, de lentefee, koning Winter en vrouwtje Dooi. Ook de 'schatten' die de kinderen in de natuur vinden, mooie takken, gedroogde bladeren, kastanjes, besjes, schelpjes, steentjes enz., krijgen een plekje op de tafel.

Sint Michaël

De lange lichte zomer loopt op z'n eind. De zomer was het seizoen waarin de natuur groeide, bloeide en tot rijping kwam. Nu is het tijd om te oogsten. De appels, peren, pruimen en bessen zijn rijp. De vruchten kunnen worden gedroogd of ingemaakt als jam. Zo nemen we een stukje van de zomer mee de herfst en de winter in.

In de nacht van 20 op 21 september valt de herfstevening: het begin van de herfst. Dag en nacht duren dan ongeveer even lang. Daarna worden de dagen korter en de nachten langer.

Op 29 september vieren we het feest van Sint Michaël. Voor de kleuters is dit feest een oogstfeest. In deze tijd maken de kleuters in de klas bijvoorbeeld warme appelmoes en zingen ze liedjes over de herfst en de oogst. Tijdens het feest van Sint Michaël eten de kinderen vers gebakken Michaëlsbrood. Daarna gaan de kinderen buiten vliegeren met eenvoudige, zelfgemaakte vliegertjes.

In de hogere klassen heeft dit feest een ander karakter. Daar staat het verhaal van Michaël, Joris en de draak centraal. Voor de oudere kinderen is Michaël een feest waarbij kracht en moed aangesproken worden.

Seizoenstafel suggestie:

De verzamelde kastanjes, eikels, herfstbladeren etc. op de tafel mooi neerleggen en eventueel een stoffen popjes dat moeder aarde verbeeldt erbij zetten. Een inspiratiebron hiervoor is het prentenboek "het verhaal van de wortelkindertjes" van Sibylle von Olfers.

In ied're kleine appel

Als ik aan mijn werk wil gaan

Mooie kastanje

Alle blaadjes klein en groot

Al - le blaad - jes klein en groot, wor - den geel en wor - den rood,
Op de aar - de neer - ge - vleid, vor - men zij een schoon ta - pijt.

dan - sen dan wel dui - zend keer, dwarr' len op de aar - de neer.
Lo - pen wij nu stil en zacht op die mooi - e bon - te vacht.

The musical score is written on two staves in 4/4 time. The melody is simple and consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with some words split across lines.

Groen appeltje

Groen ap - pel - tje hangt te zon - nen, ze woont in de kruin van een boom, daar
is ze als bloem - pje be - gon - nen, nu droomt ze een ap - pel - droom.

The musical score is written on two staves in 4/4 time. The melody is simple and consists of eighth and quarter notes. The lyrics are written below the notes, with some words split across lines.

Sint Maarten

Het leven in de natuur trekt zich terug. De dieren hebben zich verscholen in hun holletjes. De trekvogels beginnen aan hun reis naar het zuiden. De bomen kleuren rood, bruin en geel. Sommige zijn al kaal. Het wordt kouder. De zon komt later op en in de middag begint het

steeds vroeger te schemeren.

Op 11 november vieren we het feest van Sint Maarten. Volgens de legende schonk ridder Maarten de helft van zijn warme mantel aan een arme bedelaar. Bij dit feest staan goedheid, delen en schenken centraal.

In de week voor het feest wordt er in de kleuterklas een grote pompoen uitgehold. Van het vruchtvlees wordt pompoensoep gemaakt.

De ouders maken voor de kinderen een lantarentje van een peen, een knol of een pompoen. Uit de wand van het lantarentje worden figuurtjes gesneden zodat het lichtje naar buiten kan stralen.

Tijdens het feest van Sint Maarten zijn de school en de klas verduisterd. De kinderen lopen zingend met hun lichtje door de school en besluiten hun tocht met een bezoek aan het appelvrouwtje dat in de hal appeltjes uitdeelt.

Met het feest van Sint Maarten, 40 dagen voor Kerst, breekt de periode van de lichtfeesten aan. Deze begeleiden ons door de donkere dagen die gaan komen. Na Sint Maarten volgen Advent en Kerstmis. Maria Lichtmis, op 2 februari, sluit de periode van lichtfeesten af.

Sinte-Maartens avond

Sin - te Maar - tens a - vond, het wa - ter gaat door het IJ. En als mijn moe - der
koek - jes bakt, zit ik er stil - le - tjes bij. Zit ik daar in een hoek - je,
krijg ik een stuk - je koek - je, zit ik daar bij de haard, krijg ik een stuk - je pan - ne - staart.

Ik loop hier met mijn lantaren

Ik loop hier al met mijn lan - ta - ren en mijn lan - ta - ren met mij. Daar
bo - ven daar stra - len de ster - ren, be - ne - den stra - len wij.
Mijn licht is aan, ik loop voor - aan, la - bim - me, la - bam - me, la - bom.
Mijn licht is uit, ik ga naar huis, la - bim - me, la - bam - me, la - bom.

Lantaren

Lan - ta - ren, lan - ta - ren, zon en maan en de ster - ren, straal
op mijn licht, straal op mijn licht, straal op mijn lie - ve lan - ta - ren.

Advent

De bomen en struiken zijn bijna allemaal kaal. De afgevallen bladeren vormen een deken voor de kou die komen gaat. De donkerste tijd van het jaar is aangebroken.

Advent omvat de vier zondagen voor Kerst, ter voorbereiding op het Kerstfeest. Het begint op de zondag tussen 27 november en 3 december. Advent is een tijd van inkeer. De naam komt van het Latijnse woord 'adventus' en betekent komst. De komst van het Licht met Kerstmis.

Op maandag, ná de eerste Advent, vieren we in de kleuterklas Advent. De klas is verduisterd en in de adventskrans brandt één kaarsje. Er wordt zachtjes muziek gemaakt en we zingen de adventsliedjes. In de euritmiezaal ligt een adventstuintje; een spiraal van dennengroen, op de grond. In het midden van de spiraal staat 1 brandende kaars. Ieder kind mag, met zijn eigen kaarsje, de weg naar het midden van de spiraal lopen. Daar mag hij zijn kaarsje aansteken aan de grote kaars en mag het vervolgens een plekje in de spiraal geven. Als ieder kind aan de beurt is geweest is er een door kaarslicht verlichte weg zichtbaar geworden .

Na de eerste Adventzondag leven de kinderen toe naar Kerstmis. In de klas beginnen de kinderen met het spelen van het kerstverhaal. De adventskrans , de adventskalender en de seizoenstafel laten zien hoelang het nog duurt voordat het Kerstfeest is.

In de adventskrans branden na de tweede Adventzondag twee kaarsen, na de derde adventzondag drie en op de dag dat we in de klas het Kerstfeest vieren, branden alle kaarsjes.

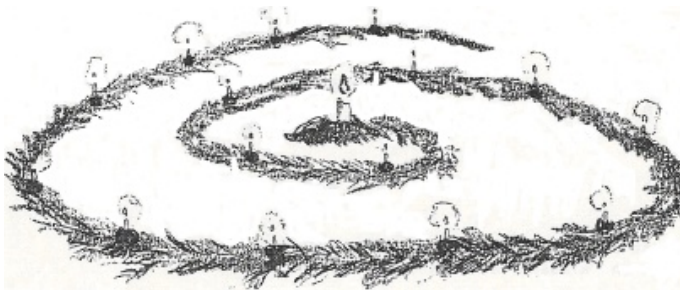
Seizoenstafel suggesties:

Op de eerste adventzondag een mooie steen neerleggen, het mineralen rijk wordt zichtbaar.

Op de tweede adventzondag het dennengroen erbij als vertegenwoordiger van het plantenrijk.

Op de derde adventzondag komen de dieren. Het zijn de schapen, de os en de ezel.

De kerststalfiguren, Jozef en Maria zijn zichtbaar op weg gegaan. Iedere dag worden ze een stukje dichterbij geschoven. Vlak voor kerst verschijnen er engelen boven de stal en arriveren Jozef en Maria. Met het Kerstfeest ligt het lang verwachte kindje in de kribbe.

Over sterren, over zonne

O - ver ster-ren, o - ver zon-ne, zacht-jes gaat Ma-ri-a's voet.

Lou-ter goud en lich-te vreug-de brengt zij aan haar kind-je zoet.

Als Ma-ri-a blij-de wan-delt, hoog door't godd'-lijk licht om-straald,

weeft zij't kleed uit ster-ren-ze-gen, waar God's Kind in ne-der-daalt.

The musical score is written on four staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics in Dutch. The lyrics are: 'O - ver ster-ren, o - ver zon-ne, zacht-jes gaat Ma-ri-a's voet. Lou-ter goud en lich-te vreug-de brengt zij aan haar kind-je zoet. Als Ma-ri-a blij-de wan-delt, hoog door't godd'-lijk licht om-straald, weeft zij't kleed uit ster-ren-ze-gen, waar God's Kind in ne-der-daalt.'

Stil nu

Stil nu, stil nu, maak nu geen ge-rucht
Stil nu, stil nu, 't ruist al door de lucht.

't won-der komt heel zacht-jes aan, kerst-kind wil naar bin-nen gaan.

Stil nu, stil nu, maak nu geen ge-rucht.

The musical score is written on three staves in G major (one sharp) and 4/4 time. The melody is simple and repetitive, with lyrics in Dutch. The lyrics are: 'Stil nu, stil nu, maak nu geen ge-rucht. Stil nu, stil nu, 't ruist al door de lucht. 't won-der komt heel zacht-jes aan, kerst-kind wil naar bin-nen gaan. Stil nu, stil nu, maak nu geen ge-rucht.'

Sint Nicolaas

De herfststormen blazen de laatste blaadjes van de bomen. Buiten is het koud en guur, maar binnen is het warm en gezellig.

Op 5 december, vlak na het begin van de Advent, vieren we het feest van Sint Nicolaas. Volgens oude geschriften leefde er in de 4e eeuw na Chr. een eenvoudige monnik in het stadje Myra (Turkije). Zijn naam was Nicolaas. Hij genas zieken en hielp mensen in nood. Later werd hij tot bisschop gewijd. Nicolaas stierf op 6 december 342. In de Middeleeuwen werd Nicolaas de beschermheilige van o.a. scholieren en kleine kinderen. Zijn sterfdag werd ondermeer gevierd met het uitdelen van voedsel en geschenken. Het Sinterklaasfeest zoals wij het tegenwoordig vieren is daarop gebaseerd.

Als voorbereiding op het Sinterklaasfeest is er in november een werkavond, waarop de ouders een cadeautje voor hun kind maken. Alle kleuters krijgen hetzelfde, maar omdat iedere 'hulppiet' het cadeautje naar eigen smaak mag afmaken zijn toch alle presentjes verschillend.

In de klas worden Sinterklaasliedjes gezongen. De kinderen bakken pepernoten. Tijdens het vrije spel mogen de kinderen zich, met de verkleedkleden van de klas, verkleden als

Sinterklaas en Zwarte Piet. Op 5 december komen Sinterklaas en Zwarte Piet op bezoek in de kleuterklas en alle kinderen krijgen het op de werkavond gemaakte cadeautje.

Pietengymnastiek

Ied'-re mor-gen klok-slag ze-ven klinkt in 't pie-ten-huis mu-ziek,
Links en rechts en voor en ach-ter, ar-men hoog en ar-men laag,
al-le gro-te en klei-ne knecht-jes doen daar och-tend-gym-nas-tiek,
rond-je draai-en en dan weer zwaai-en, dat doen on-ze Pie-ten graag.
daar-na gaan ze zak-ken sjou-wen, vlug en zacht doen zij hun werk, veel ca-deau-tjes,
pe-per-noot-jes. Oh! wat zijn die Pie-ten sterk! Oh! Wat zijn die Pie-ten sterk!

Drie Pepernootmannetjes

Drie pe-per-nootman-ne-tjes, koe-ke-li-koe, die wo-nen in pe-per-noot-land. Drie
pe-per-noot man-ne-tjes, koe-ke-li-koe, die dan-sen daar hand in hand. En
als ze niet dan-sen dan zit-ten ze stil, zo stil als geen pe-per-noot man-ne-tje wil.
Koe-ke-li-koe, koe-ke-li-koe, want nooit is zo'n pe-per-noot man-ne-tje moe.

Kerstfeest

In de natuur ziet alles er kaal en doods uit, er is weinig leven te zien.

Op 21 december begint de winter met de winterzonnewende; de langste nacht en de kortste dag. De zon heeft haar laagste punt bereikt en vanaf nu worden de dagen langzaam maar zeker weer langer.

Op de laatste donderdag voor de kerstvakantie vieren we het kerstfeest. In de adventskrans branden nu 4 kaarsen.

In vrijwel alle vrije scholen, over de hele wereld, worden rond kerstmis de kerstspelen opgevoerd. Het zijn oude spelen die door Rudolf Steiner zijn herontdekt. Tot in het begin van

de vorige eeuw werden in het Duitse plaatsje Oberufer deze spelen nog gespeeld. Deze zogenoemde Oberufer Spelen bestaan uit het Paradijsspel, het Kerstspel en het Driekoningenspel.

Op de laatste donderdag voor de kerstvakantie is er voor de kleuters een verkort kerstspel opgevoerd door leerlingen van het voorgezet vrije schoolonderwijs; de Bovenbouw. Daarna wordt het feest afgesloten met een kerstmaaltijd, waarbij ook de ouders van harte welkom zijn.

's Avonds voeren de leerkrachten het grote kerstspel op voor ouders en andere belangstellenden.

Het staldeurtje kraakte

Het stal - deur - tje kraak - te, de os loei - de zacht. Toen
't Had haar - tjes als zij - de, een mond - je zo klein. Er
We noe - men Hem Je - zus, heeft Jo - zef ge - zegd. Zacht

Jo - zef ont - waak - te was 't kind - je ge - bracht.
straal - de om 't hoofd - je een hel - de - re schijn.
heeft Hem Ma - ri - a in 't krib - je ge - legd.

Midden in de winternacht

Mid - den in de win - ter - nacht ging de he - mel o - pen. Die ons 't heil der
we - reld bracht, ant - woord op ons ho - pen. El - ke vo - gel zingt zijn lied,
her - ders waar - om zingt gij niet: laat de ci - ters slaan, blaast de flui - ten aan, laat de
bel, laat de trom, laat de bel - trom ho - ren: Christus is ge - bo - ren.

Driekoningen

Het is winter. Het wordt iedere dag weer een klein beetje eerder licht, maar de lente is nog ver weg.

Op 6 januari vieren we het Driekoningenfeest. Het Bijbelse verhaal vertelt hoe drie koningen, drie wijzen uit het Oosten, op 24 december een bijzondere ster aan de hemel zagen staan. De ster vertelde hen dat er een koning was geboren. De drie koningen gingen op reis om hem eer te bewijzen en de ster wees hen de weg. Op 6 januari kwamen ze aan bij de stal waar Jezus was geboren en gaven hem geschenken. De eerste koning was Koning Melchior. Hij droeg een rode mantel en hij schonk het kindje goud. De tweede Koning heette Balthasar. Hij droeg een blauwe mantel en hij gaf het kindje wierook. De derde Koning was Caspar. Hij droeg een groene mantel en hij schonk het kindje mirre.

Tijdens het Driekoningenfeest eten de kinderen in de klas het driekoningenbrood.

Dit is een koek/brood waarin drie bonen zijn verstoppt; één bruine en twee witte. De kinderen die een boon vinden, mogen die ochtend koning zijn. In de dagen daarna komen ook de andere kinderen aan de beurt. In de klas worden passende liedjes gezongen en het driekoningenspelletje gespeeld.

Seizoenstafel suggesties.

De drie koningen komen in de stal.

Na de drie koningen tijd, op 2 februari, wordt de tafel veranderd in winterstemming.

Er waren eens drie koningen

De eerste heette Balthasar, Balthasar, Balthasar, de eerste heette Balthasar.

Hij bracht het Kindje wierook zoet, wierook zoet, wierook zoet, hij bracht het Kindje wierook zoet.

De tweede heette Melchior, Melchior, Melchior, de tweede heette Melchior.

Hij bracht het Kindje 't rode goud, 't rode goud, 't rode goud, hij bracht het Kindje 't rode goud.

De derde heette Caspar goed, Caspar goed, Caspar goed, de derde heette Caspar goed.

hij bracht het Kindje mirre, mirre, mirre, hij bracht het Kindje mirre.

Er waren eens drie koningen.

Drie koningen

Maria Lichtmis

Het aantal uren zonlicht neemt steeds verder toe en de zon wint aan kracht. De eerste sneeuwkllokjes en krokusjes zijn te zien. Maar het is nog steeds winter.

Op 2 februari, 40 dagen na kerstmis, vieren we Maria Lichtmis. Hiermee wordt de periode van de lichtfeesten afgesloten en wordt het steeds sterker wordende daglicht verwelkomd.

In de klas wordt dit feest gevierd door de overgebleven stompjes kaars te smelten en over te gieten in halve walnootdoppen met een lontje. Daarna mogen de kinderen de walnootdoppen in een schaal met water leggen. De kaarsjes worden aangestoken en zo worden alle laatste lichtjes gebrand. Ze zijn niet meer nodig. De kinderen spelen nog één keer het driekoningen-spelletje en alle liedjes uit de afgelopen periode worden nog een laatste keer gezongen.

Verkleedfeest (Carnaval)

Het is nu goed te merken dat het daglicht begint toe te nemen. Onder de aarde is het leven doorgedaan en als je goed kijkt kun je zien hoe de natuur, heel langzaam maar zeker, begint te ontwaken. De winter duurde lang, maar de lente komt in zicht!

Veertig dagen voor Pasen vieren we op school het verkleedfeest. In voorchristelijke tijden werden in deze tijd van het jaar de boze geesten verjaagd om te voorkomen dat ze de ontlukende natuur zouden beschadigen. De mensen trokken dan, verkleed en met maskers op, met veel kabaal door de velden.

In de Christelijke traditie heette dit feest vastenavond en het duurde slechts één dag. Tegenwoordig heet het carnaval en duurt het feest drie dagen. Op school heet dit feest het verkleedfeest.

De kleuters mogen in de week van het verkleedfeest hun verkleedkleden mee naar school nemen. De kleden blijven in de klas en de kinderen mogen zich er de hele week mee verkleden. Tijdens deze week worden de liedjes die bij dit feest horen gezongen in de klas.

Aan het einde van de week wordt het verkleedfeest gevierd.

Er wordt gezamenlijk, met de kinderen uit alle drie de kleuterklassen, gedanst en gezongen. Levende accordeonmuziek begeleidt de dansen. Daarna wordt het feest in de klas voortgezet met het eten van lekkere pannenkoeken.

De kinderen in de hogere klassen vieren het verkleedfeest met een feestelijke optocht.

Rommeldebom

Musical score for 'Rommeldebom' in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody is written on a single staff with treble clef. It consists of three lines of music. The first line has a fermata over the first measure. The lyrics are: 'Rom-mel-de- bom, rom-mel-de-bom, wie gaat er mee mar-che - ren, rom-mel-de- bom, rom-mel-de- bom, wie gaat er mee in't rond. Geef mij je bei - de han - den, dan gaan we sa-men dan - sen, geef mij je bei - de han - den, dan dan-sen wij in't rond.'

Rom-mel-de- bom, rom-mel-de-bom, wie gaat er mee mar-che - ren, rom-mel-de- bom,
rom-mel-de- bom, wie gaat er mee in't rond. Geef mij je bei - de han - den, dan
gaan we sa-men dan - sen, geef mij je bei - de han - den, dan dan-sen wij in't rond.

Jan en Piet gaan dansen

Musical score for 'Jan en Piet gaan dansen' in G major (one sharp) and 2/4 time. The melody is written on a single staff with treble clef. It consists of three lines of music. The lyrics are: 'Jan en Piet gaan dan - sen, net zo - als de Fran- sen Van je hak, hak, hak, van je teen, teen, teen, van je vin-gers aan de grond en wij draai-en in het rond en in het rond en in het rond.'

Jan en Piet gaan dan - sen, net zo - als de Fran- sen
Van je hak, hak, hak, van je teen, teen, teen, van je vin-gers
aan de grond en wij draai-en in het rond en in het rond en in het rond.

Palmpasen

Het is bijna lente. De zon wint aan kracht. De natuur ontwaakt. Tulpen, hyacinten en het speenkruid bloeien, bomen en struiken lopen uit. De trekvogels keren terug van hun lange reis. Lammetjes worden geboren en de vogels maken een nestje.

Een week voor Pasen vieren we Palmpasen. Oorspronkelijk was Palmpasen een oud vruchtbaarheidsfeest. Later werd het ook een Christelijk feest. Palmpasen is de dag waarop Jezus, de lang verwachte koning, aankwam in Jeruzalem.

Voor de kleuters is dit feest een viering van de ontluikende natuur.

In de klas maken de kinderen een palmpasenstok. De stok wordt versierd met linten, eieren, krentjes, rozijnen en gedroogde appeltjes. Bovenop de stok komt een broodhaantje.

De palmpaasstok heeft een symbolische betekenis en is een verwijzing naar hoe de natuur weer tot leven komt.

De stok zelf staat symbool voor de groei- en levenskrachten van de mens. De eieren en het gedroogde fruit staan symbool voor het nieuwe leven.

Het haantje in de top staat symbool voor de nieuwe dag.

Aan het begin van het Palmpaasfeest wordt bij alle kinderen het zelfgemaakte broodhaantje op de stok geprikt. Daarna lopen de kleuters, al zingend, met hun mooi versierde palmpaasstokken in een kleurige optocht rond de school.

Seizoenstafel suggesties:

Het boek van " de wortelkinderen " geeft weer inspiratie. Een popje, die moeder aarde verbeeldt, komt op de tafel te staan . Een hazelaartak , een bosje sneeuwkllokjes etc. geeft de lentestemming weer.

Palmpasen

Palmpasen

Pal - m - pa - sen, palm - pa - sen, ver - sier je groe - ne tak met
lin - ten en met ei - e - ren, de klok - ken bim - bam - be - e - ren. Ga
mee, ga mee op pad. We trek - ken door de stad.

The musical score for 'Palmpasen' is written on three staves in 4/4 time. The melody is simple and uses a limited range of notes, with some dotted rhythms. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

En mijn broodhaan is de baas

En mijn broodhaan is de baas

Pal-lem paas, pal-lem paas en mijn brood-haan is de baas. Hij zit bo-ven op mijn stok
en hij roept van tok tok tok! Tok tok tok al-weer een ei. Niet voor jou en niet voor mij.
Niet voor mor - gen, al - weer mis, maar voor zon - dag als het pa - sen is.

The musical score for 'En mijn broodhaan is de baas' is written on three staves in 4/4 time. The melody is more rhythmic than the first song, featuring many eighth and sixteenth notes. The lyrics are written below the notes, with hyphens indicating syllables across notes.

Pasen

De natuur komt steeds meer tot leven. De knoppen aan bomen en struiken zwellen en narcissen (paaslelies) en primula's (paasroosjes) bloeien. In de nacht van 20 op 21 maart vindt de lente-evening plaats: dag en de nacht duren dan ongeveer even lang. Dit is het officiële begin van de lente.

Na het begin van de lente, op bint. Dn. Rond 21 maart valt de gint. ag en de nacht duren even lang. r zeker begint te ontwaken. n eikeltjes.de eerste zondag na de eerste volle maan, vieren we Pasen. Omdat deze dag is gerelateerd aan de stand van de maan valt Pasen valt ieder jaar op een andere datum; tussen 22 maart en 25 april.

In de Christelijke traditie is Pasen het feest van de wederopstanding van Jezus. De naam Pasen is afgeleid van 'Passah' en het Hebreeuwse woord 'Possechīm'. Het betekent huppelen en dansen van blijdschap. Blijdschap omdat de zon de winter en de duisternis heeft overwonnen.

In de kleuterklas is Pasen een lentefeest. Bij Pasen horen eieren en paasbrood. Eieren staan symbool voor nieuw leven. Het paasbrood was oorspronkelijk een ongezuurd brood. Tegenwoordig is het een zoet brood met krentjes, rozijnen en soms spijs.

Op de vrijdag voor Pasen vieren de kinderen in de klas het paasfeest. Als het weer het toelaat gaan de kinderen in de duinen eieren zoeken en picknicken. Als het regent blijven ze in de buurt van de school.

Seizoenstafel suggesties: Er kan een wilgentak op de tafel staan. Daaraan hangen versierde uitgeblazen eieren. Ook de paashaas komt erbij.

De Paashaas

Paaseieren zoeken

Pinksteren

In de natuur staan nu veel planten en bloemen in bloei. Klaprozen, boterbloemen en vergeet-me-nietjes; de bermen en weilanden staan er vol mee. De zomer komt er aan.

Vijftig dagen na Pasen vieren we het Pinksterfeest. In voorchristelijke tijden

was Pinksteren een feest van de huwbare mannen en vrouwen. Het mooiste meisje werd tot pinksterbruid gekozen en er werd gedanst en gezongen. Later is ook dit feest een Christelijk feest geworden. In de Bijbel staat beschreven hoe met Pinksteren de Heilige Geest over de apostelen verstonde de apostelen de

neerdaalde. Daarna spraken en taal van alle rassen en volken. De duif, teken van vrede, hoop en toekomst, staat symbool voor de Heilige Geest.

In de kleuterklas vieren de kinderen met Pinksteren het bloeien van de natuur. Ze zingen en dansen rond de meiboom op het kleuterplein. Iedereen is in het wit gekleed. De kinderen dragen een krans met zelfgemaakte papieren bloemen en een armbandje met een belletje eraan. Het traditionele Pinksterlied : Hier is onze fiere Pinksterblom, wordt daarbij gezongen. De oudste kleuters mogen de pinksterbruid en pinksterbruidegom zijn.

Seizoenstafel suggesties:

Op de tafel staan veel veldbloemen en ook geknutselde papieren bloemen . Ook de pinksterbruid en –bruidegom hebben er een plekje en boven de tafel fladdert de pinksterduif.

Sint Jan

De lente gaat over in de zomer. De eerste vruchten zijn al te zien. De natuur is op zijn mooist. De zon en de natuur nodigen ons uit om naar buiten te gaan. De dagen zijn lang en licht. De zon bereikt haar hoogste punt. Op 21 juni is de dag het langst en de nacht het kortst: de zomerzonnnewende. Dit is het begin van de zomer.

Op 24 juni, de geboortedag van Johannes de Doper, wordt het feest van Sint Jan gevierd. Op school wordt met dit feest de langste dag en de komst van de zomer gevierd.

Met Sint Jan maken de ouders voor hun eigen kind(eren) een bloemenkrans van gras en vers geplukte bloemen. De kleuters komen op de dag van het feest met deze bloemenkrans in het haar naar school.

Tijdens het feest gaan de kinderen dansen om de mei(doorn)boom. Er wordt gepicknickt en er staan spelletjes klaar. Het feest wordt afgesloten met de dans 'Ik heb een mooie bloemenmand'. Alle kinderen krijgen een bosje veldbloemen mee naar huis. De ouders zijn van harte welkom bij dit feest.

Aan het eind van de middag verzamelen de leerkrachten en de kinderen van de eerste tot en met de zesde klas zich met hun ouders

op het veld naast de school voor een gezamenlijke picknick. Er wordt gezongen, gedanst en spelletjes gedaan. Hoogtepunt is het Sint Jan's vuur, waar de zesdeklassers overheen mogen springen, hun nieuwe toekomst tegemoet. Dit gebruik stamt nog uit voorchristelijke tijden. Het vuur zou reinigend werken en de boze geesten verjagen. Over het vuur springen zou geluk en gezondheid brengen en het staat symbool voor de hoogste zonnestand in het jaar.

Colofon

© 2013 De Sterrenzanger Oudorp - www.desterrenzanger.nl

Met dank aan Rudolf Steinerschool - www.rsteinerschool.nl

Tekst: Virginia Hekker

Illustraties: Marian van Zeyl (te koop als ansichtkaart bij o.a. 'houten' speelgoedzaken- en reformwinkels)

Redactie tekst: Calista van Amerongen, Hans Haverkamp, Ria v.d.Kruijf

Notatie liedjes: Carin Boonstoppel

Opmaak: Vincent Venema

Druk:

Bronnen

Omgaan met de jaarfeesten, M.Anschütz

Van herfst tot zomer, F.Tak

Leven met het jaar, C.Kutik

Wees stil mijn hart, M.Ortmans

De jaarfeesten als kringloop door het jaar, E.Bock

De seizoenentafel, M. van Leeuwen-Zier en J.Moeskops-Groenewoud

De wortelkinderen

www.vrijeschool-meppel.nl

www.vbs-deregenboog.nl

www.parcivalschool.nl

www.vrijeschoolassen.nl

www.seizoenentafel.nl

www.tomaatnet.nl

www.antroposofie-seizoentafel.startpagina.nl

www.de-kleine-johannes.nl

www.vrijeschooldenhaag.nl